

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර(උසස් පෙළ),2012 අගෝස්තු

සංයුක්ත ගණිතය I

පැය තුනයි.

B කොටස

11)(a). $f(x) = x^2 + 2kx + k + 2$ යැයි ගනිමු. මෙහි k යනු තාත්වික නියතයකි.

I. $f(x)$ යන්න $(x - a)^2 + b$ ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරන්න. මෙහි a හා b යනු k ඇසුරෙන් නිර්ණය කළ යුතු නියත වේ.

කලනය භාවිතයෙන් තොරව , $f(x)$ හි හැරුම් ලක්ෂ්‍යය සොයා මෙම ලක්ෂ්‍යය අවමයක් බව පෙන්වන්න.

$f(x)$ හි අවම අගය k ඇසුරෙන් සොයන්න.

එනමින්, $y = f(x)$ වක්‍රය,

- i. $-1 < k < 2$ නම්, x -අක්ෂයට ඉහළින් මුළුමනින්ම පිහිටි බව,
- ii. $k = -1$ හෝ $k = 2$ නම්, x -අක්ෂය ස්පර්ශ අරන බව,
- iii. $k < -1$ හෝ $k > 2$ හෝ නම්, x -අක්ෂය ප්‍රහින්න ලක්ෂ්‍ය දෙකකදී කපන බව පෙන්වන්න.

II. $k < -2$ ම නම් පමණක් m හි සියලු තාත්වික හා පරිමිත අගයන් සඳහා $y = mx$ සරල රේඛාව $y = f(x)$ වක්‍රය තාත්වික හා ප්‍රහින්න ලක්ෂ්‍ය දෙකකදී ඡේදනය කරන බව පෙන්වන්න.

(b). $g(x) \equiv x^4 + 4x^3 + 7x^2 + 6x + 2$ යැයි ගනිමු.

ශේෂ ප්‍රමේයය නැවත නැවත යොදා ගනිමින් $(x + 1)^2$ යන්න $g(x)$ හි සාධකයක් බව පෙන්වන්න.

$g(x)$ යන්න $(x - a)^2(x^2 + bx + c)$ ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරන්න. මෙහි a, b හා c නිර්ණය කළ යුතු නියත වේ.

x හි සියලු තාත්වික අගයන් සඳහා $g(x) \geq 0$ බව අපෝහනය කරන්න.

12)(a). සියලු $x \in \mathbb{R}$ සඳහා $12x^2 + 1 \equiv A(2x - 1)^3 + B(2x + 1)^3$ වන පරිදි A හා B නියත සොයන්න.

එනමින් $r \in \mathbb{Z}^+$ සඳහා $u_r = f(r) - f(r + 1)$, වන පරිදි $f(r)$ නිර්ණය කරන්න

; මෙහි $u_r = \frac{12r^2 + 1}{(2r-1)^3(2r+1)^3}$ වේ.

$\sum_{r=1}^n u_r = \frac{1}{2} - \frac{1}{2(2n+1)^3}$ බව පෙන්වන්න.

$\sum_{r=1}^{\infty} u_r$ ශ්‍රේණිය අභිසාරී බව පෙන්වා, $\sum_{r=1}^{\infty} u_r$ හි අගය සොයන්න.

(b). එකම රූපයක, $y = |2x - 1|$ හා $y = |x| + \frac{5}{3}$ හි ප්‍රස්ථාරවල දළ සටහන් අඳින්න.

එ නමින්, $3|x| \geq |6x - 3| - 5$ සඳහා වන x හි අගය කුලකය සොයන්න.

ඕනෑම $k \in \mathbb{R}$ සඳහා $y = |x| - k$ හි ප්‍රස්ථාරය එකම රූපයේ සලකමින්, l හි කවර අගයක් සඳහා $3|x| = |6x - 3| + l$ සමීකරණයට තාත්වික විසඳුම් එකක් පමණක් තිබේ දැයි සොයන්න.

13)(a). $A = \begin{pmatrix} 4 & 3 \\ -2 & -1 \end{pmatrix}$ යනු 2×2 න්‍යාසයක් යැයි ගනිමු.

$A^2 - 3A + 2I = 0$ බව පෙන්වන්න; මෙහි I යනු 2×2 ඒකක න්‍යාසය හා O යනු 2×2 ශුන්‍ය න්‍යාසය වේ. ඒ නමින්, A^{-1} සොයන්න.

$B = \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 6 \end{pmatrix}$ යනු 2×2 න්‍යාසයක් යැයි ගනිමු.

$BA = B$ බව පෙන්වන්න.

ඒ නමින් හෝ වෙනත් අයුරකින්, $BC = 0$ වන පරිදි c නම් න්ශ්ශුන්‍ය 2×2 න්‍යාසයක් සොයන්න.

(b). Z යනු සංකීරණ සංඛ්‍යාවක් යැයි ගනිමු.

$|Z|^2 = Z\bar{Z}$ හා $|Z| \geq \text{Re}Z$ බව සාධනය කරන්න.

එ නමින්,

ඕනෑම Z_1 හා Z_2 සංකීරණ සංඛ්‍යා දෙකක් සඳහා $|Z_1| - |Z_2| \leq |Z_1 - Z_2|$ බව පෙන්වන්න.

$|Z_1 + Z_2| \leq |Z_1| + |Z_2|$ බව අපෝහනය කරන්න.

$|Z - i| < \frac{1}{2}$ නම්, $\frac{1}{2} < |Z| < \frac{3}{2}$ බව පෙන්වන්න.

$|Z - i| \leq \frac{1}{2}$ හා $\frac{\pi}{2} \leq \arg Z \leq \frac{2\pi}{3}$ සඳහා Z සංකීරණ සංඛ්‍යාව ආර්ගන්ඩ් සටහනේ නිරූපණය කරන ලක්ෂ්‍ය කුලකය අඩංගු R පෙදෙස අඳුරු කරන්න.

14)(a). පළමු ව්‍යුත්පන්නය පමණක් සලකමින් $\frac{x^3}{x^4+27}$ හි අවම හා උපරිම අගයන් සොයන්න.

$$y = \frac{x^3}{x^4+27} \text{ හි දළ ප්‍රස්ථාරයක් අඳින්න.}$$

එ නයින්,

- I. තාත්වික සමපාත මූල දෙකක් තිබේ දැයි,
- II. තාත්වික සමපාත මූල තුනක් තිබේ දැයි,
- III. තාත්වික ප්‍රභින්න මූල දෙකක් තිබේ දැයි,
- IV. තාත්වික මූල තොතිබේ දැයි

සොයන්න ; මෙහි k තාත්වික වෙයි.

(b). $AB = a$ හා $BC = b (< a)$ සහිත ABCD සෘජුකෝණාස්‍රයක් සලකමු. P යනු CD මත විචලනය විය හැකි ලක්ෂ්‍යයක් යැයි ගනිමු. $AP + PB$ හි දිග $L(x)$ වෙයි. මෙහි $DP = x$.

$$L(x) = \sqrt{x^2 + b^2} + \sqrt{(a-x)^2 + b^2} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$L(x)$ හි අවම දිග හා මෙම දිගට අනුරූප P හි පිහිටුම CD මත සොයන්න.

$L(x)$ හි උපරිම දිගද සොයන්න.

15(a). $\int_0^\pi (\sin^3 x - \cos^3 x) dx = \frac{8}{3}$ බව පෙන්වන්න.

(b). කොටස් වශයෙන් අනුකලනය භාවිතයෙන් හෝ වෙනත් අයුරකින් හෝ $\int x^3 \tan^{-1} x dx$ සොයන්න.

(c). හින්ත භාග යොදාගනිමින් $\int \frac{2x^2-3}{(x-2)^2(x^2+1)}$ සොයන්න.

16(a). සමාන්තර නොවන $l_1 \equiv a_1x + b_1y + c_1 = 0$ හා $l_2 \equiv a_2x + b_2y + c_2 = 0$ යන සරල රේඛා අතර කෝණ සමවිච්ඡේදකවල සමීකරණ සොයන්න.

$2x - 11y - 10 = 0$ හා $10x + 5y - 2 = 0$ මගින් දෙනු ලබන සරල රේඛා දෙක අතර සුළු කෝණයේ සමවිච්ඡේදකය , $4x - 7y - 8 = 0$ හා $8x + y - 4 = 0$ මගින් දෙනු ලබන සරල රේඛා දෙක අතර මහා කෝණයේ සමවිච්ඡේදකයම බව පෙන්වන්න.

(b). g හා f හි සියලු අගයන් සඳහා $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy - r^2 = 0$ වෘත්තය $x^2 + y^2 - r^2 = 0$ වෘත්තයේ පරිධිය සමවිච්ඡේදනය කරන බව පෙන්වන්න.

$y + 5 = 0$ සුලු රේඛාව ස්පර්ශ කරමින් හා $x^2 + y^2 - 4 = 0$ වෘත්තයේ පරිධිය සමවිච්ඡේදනය කරමින් (1,1) ඔස්සේ වෘත්ත දෙකක් ඇඳිය හැකි බව පෙන්වන්න.

මෙම වෘත්ත දෙකෙහි සමීකරණ සොයන්න.

17(a). ABC ත්‍රිකෝණයක් සඳහා සුපුරුදු අංකනයෙන්,

$$\frac{a}{\sin A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C} \text{ බව සාධනය කරන්න.}$$

$a = (b - c) \cos \frac{A}{2} \operatorname{cosec} \frac{B-C}{2}$ බව අපෝහනය කරන්න.

(b). θ හි ඕනෑම තාත්වික අගයක් සඳහා $\tan \theta - 2 \tan \left(\theta - \frac{\pi}{4} \right)$ ප්‍රකාශනයට -7 හා -1 අතර කිසිම අගයක් ගත නොහැකි බව පෙන්වන්න.

(c). $5 \cos^2 \theta + 18 \cos \theta \sin \theta + 29 \sin^2 \theta$ යන්න, $a + b \cos(2\theta + \alpha)$ ආකාරයට ප්‍රකාශ කරන්න. මෙහි a හා b යනු නියත වන අතර α යනු θ වලින් ස්වායක්ත කෝණයක් වෙයි.

එනමින් හෝ වෙනත් අයුරකින් හෝ,

$8(\cos x + \sin x)^2 + 2(\cos x + 5 \sin x)^2 = 19$ සමීකරණයේ සාධාරණ විසඳුම සොයන්න.

